

LAUSUNTO 13/2026

(annettu Euroopan unionin toiminnasta
tehdyin sopimuksen 322 artiklan
1 kohdan nojalla)

ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi väliaikaisen vähähiilistämisrahaston perustamisesta

(COM (2025) 990 final)

FI

EUROOPAN
TILINTARKASTUS-
TUOMIOISTUIN

Sisällys

Kohta

01–16 | Keskeiset tiedot

01–10 | Miksi tilintarkastustuomioistuin antaa tämän lausunnon

01–02 | Oikeusperusta

03–07 | Taustaa

08–10 | Lausunnon kattavuus ja rajoitteet

11–16 | Keskeiset havainnot

17–32 | Erityiset huomautukset

17–19 | Rahaston tavoitteet

20–28 | Poikkeaminen varainhoitoasetuksesta

29–30 | Tulojen kerääminen ja varainhoito

31–32 | Rahaston hallinto

Liitteet

Liite I – Ehdotetut muutokset kommentteineen

Lyhenteet

Keskeiset tiedot

Miksi tilintarkastustuomioistuin antaa tämän lausunnon

Oikeusperusta

- 01** Euroopan komissio hyväksyi 17. joulukuuta 2025 [ehdotuksen väliaikaisen vähähiilistämisrahaston perustamisesta](#), jäljempänä 'rahasto'.
- 02** Euroopan parlamentti pyysi 14. tammikuuta 2026 Euroopan tilintarkastustuomioistuimelta lausuntoa komission ehdotuksesta. Komission mukaan yksi ehdotuksen oikeusperustoista on Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 322 artiklan 1 kohta. Artikla sisällytettiin oikeusperustaan, koska ehdotuksessa asetetaan EU:n rahaston rahoitusta, hallintoa ja valvontaa koskevia sääntöjä muun muassa pyytämällä poikkeuksia budjettiperiaatteista. Perussopimuksen mukaan Euroopan tilintarkastustuomioistuinta on kuultava, kun kyseisen artiklan nojalla ehdotetaan lainsäädäntöä.

Taustaa

Väliaikainen vähähiilistämisrahasto

- 03** Komissio on ehdottanut rahastoa, jonka tarkoituksena on tarjota väliaikaista taloudellista tukea yrityksille, jotka toimivat hiilivuodon riskille alttiilla hiili-intensiivisillä aloilla. Hiilivuodon riski liittyy tuotannon siirtämiseen EU:n ulkopuolisiin maihin, joissa kasvihuonekaasupäästöjä koskevat säännöt ovat vähemmän tiukat. Rahaston avulla

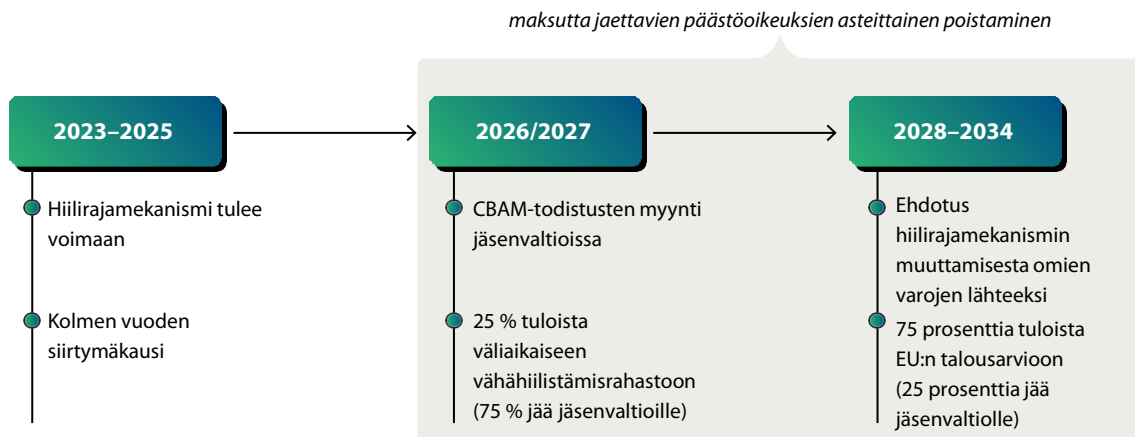
varmistetaan lisäksi, että vähähiilistämistä koskevat toimet ja päästövähennyskannustimet ovat jatkossakin vaikuttavia.

- 04** Rahastosta myönnetään rahoitustukea vuosina 2028 ja 2029 vuosien 2026 ja 2027 tuotannon perusteella. Tuki rahoitetaan hiilirajamekanismin (CBAM) todistusten myynnillä. Komissio on suunnitellut rahaston väliaikaiseksi ratkaisuksi, jota sovelletaan siihen asti, kunnes selvitetään kattavan arvion avulla, miten hiilivuodon riskiä voidaan parhaiten torjua vuodesta 2028 alkaen. CBAM-todistusten myynnistä saatavat tulot eivät ole EU:n talousarvion omia varoja, vaan ne ovat ulkoisia käyttötarkoitukseensa sidottuja tuloja.

Hiilirajamekanismi ja EU:n päästökauppajärjestelmä

- 05** Lokakuun 1. päivänä 2023 otettiin käyttöön uusi väline, [hiilirajamekanismi](#). Mekanismin puitteissa hiili-intensiivisiin tuontituotteisiin sovelletaan samoja hiilen hintoja, jotka eurooppalaisten tuottajien on maksettava [EU:n päästökauppajärjestelmässä](#). Välineen avulla on tarkoitus suojata EU:n teollisuutta hiilivuodolta.
- 06** Vuosina 2023–2025 oli voimassa siirtymäkausi. Tammikuun 1. päivästä 2026 alkaen tuojien on täytynyt ostaa CBAM-todistuksia kutakin CBAM-asetuksen ([asetus \(EU\) 2023/956](#)) soveltamisalaan kuuluvien tuontitavaroiden tuotesidonnaisten kasvihuonekaasupäästöjen tonnia kohden. Kyseistä asetusta sovelletaan seuraaviin kuuteen energiaintensiiviseen alaan: rauta ja teräs, sementti, alumiini, lannoitteet, kemikaalit (vety) ja sähkö. Näiden alojen eurooppalaisille tuottajille on myönnetty päästöoikeuksia maksutta vuoteen 2026 saakka. Tästä käytännöstä on luovuttu asteittain, kun CBAM-todistuksia alettiin myydä tammikuussa 2026. Asteittainen luopuminen alkaa vuonna 2026 ja jatkuu vuoteen 2034. Sen jälkeen näille aloille ei enää myönnetä maksuttomia päästöoikeuksia. CBAM-todistusten myynnistä vuosina 2026 ja 2027 saatavat tulot menevät jäsenvaltioille. Uuden ehdotuksen mukaan jäsenvaltioiden on kuitenkin siirrettävä 25 prosenttia kyseisten kahden vuoden myyntituloista väliaikaiseen vähähiilistämisrahastoon.
- 07** Seuraavassa monivuotisessa rahoituskehyksessä (2028–2034) komissio on ehdottanut osana [omien varojen järjestelmää koskevaa ehdotustaan](#), että 75 prosenttia CBAM-todistusten myynnistä saatavista tuloista otetaan EU:n talousarvion omiksi varoiksi. Jäsenvaltiot pitäisivät loput 25 prosenttia. Neuvosto ei ollut vielä maaliskuuhun 2026 mennessä hyväksynyt tätä ehdotusta. Päätös edellyttää yksimielisyyttä; jos se hyväksytään, kaikkien jäsenvaltioiden on myös ratifioitava se. [Kaaviossa 1](#) esitetään mekanismin keskeiset kehitysvaiheet.

Kaavio 1 – Hiilirajamekanismin keskeiset kehitysvaiheet ja maksuttomien päästöoikeuksien asteittainen poistaminen

Lähde: Euroopan tilintarkastustuomioistuin seuraavien lähteiden pohjalta: [CBAM-asetus](#), [EU:n päästökauppadiirektiivi](#) sekä [omia varoja koskevaa päätöstä](#) ja [väliaikaista vähähiilistämisrahastoa](#) koskevat komission ehdotukset.

Lausunnon kattavuus ja rajoitteet

- 08** Tämä lausunto perustuu rahaston perustamista koskevan ehdotuksen ja siihen liittyvien asiakirjojen, kuten perustelujen ja pakollisen rahoitusselvityksen, tarkasteluun. Tilintarkastustuomioistuin järjesti kokouksia verotuksen ja tulliliiton pääosaston, ilmastotoimien pääosaston ja budjettipääosaston sekä Euroopan komission oikeudellisen yksikön edustajien kanssa. Tilintarkastustuomioistuin sai myös kirjallisia vastauksia näissä kokouksissa käsiteltyihin kysymyksiin.
- 09** Tilintarkastustuomioistuin analysoi komission ehdotusta ja tarkisti, aiheuttaako se riskejä moitteettomalle varainhoidolle. Tilintarkastustuomioistuin arvioi ehdotustekstin selkeyttä ja väärinymmärrysten tai väärintulkintojen riskiä. Se tutki myös, onko ehdotus yhdenmukainen samankaltaisia politiikan aloja koskevan lainsäädännön kanssa (erityisesti EU:n päästökauppajärjestelmästä annetun [direktiivin 2003/87/EC](#) ja [CBAM-asetuksen](#) kanssa).
- 10** Asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509, jäljempänä 'varainhoitoasetus', 34 artiklan mukaan on tehtävä ennakoarviointi perustettaessa ohjelmia ja toimia, joista aiheutuu merkittäviä menoja. Komissio teki tämän ennakoarvioinnin yksiköidensä laatiman

valmisteluasiakirjan¹ muodossa, mutta vastoin tavanomaista käytäntöä sitä ei julkaistu ehdotuksen yhteydessä.

Keskeiset havainnot

- 11** Rahasto on väliaikainen ratkaisu, jonka tavoitteena on torjua hiilivuodon riskejä heti alussa, kun EU:n päästökauppajärjestelmän päästöoikeuksien maksutta tapahtuvaa jakoa asteittain lopetetaan. Sitä sovelletaan siirtymäratkaisuna ainoastaan tuotantoon ja CBAM-todistusten myyntiin vuosien 2026 ja 2027 osalta (kohdat **03** ja **04**).
- 12** Komission mukaan rahaston avulla on tarkoitus tukea yritysten pyrkimyksiä tehostaa vähähiilistämistä ja torjua näin hiilivuodon riskiä. Ehdot tuen saamiselle komission ehdottamasta rahastosta ovat samanlaiset kuin ehdot, jotka koskevat EU:n päästökauppajärjestelmän päästöoikeuksien maksutonta saamista vuosina 2026 ja 2027. Ehdotukseen liitetty komission yksiköiden valmisteluasiakirja ei sisältänyt arviota vähähiilistämistä koskevista lisäinvestoinneista, joita on odotettavissa rahaston perustamisen seurauksena (kohdat **17–19**).
- 13** Uusissa meno-ohjelmissa, myös ehdotetussa rahastossa, on moitteettoman varainhoidon varmistamiseksi noudatettava varainhoitoasetuksessa vahvistettuja sääntöjä. Nyt käsillä olevassa tapauksessa komissio on pyytänyt kolmea poikkeusta varainhoitoasetuksesta. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että ensimmäisessä tapauksessa poikkeusta ei pitäisi soveltaa, koska on olemassa vaihtoehtoja, joita voidaan käyttää varainhoitoasetuksen säännösten puitteissa. Toisessa tapauksessa tilintarkastustuomioistuin katsoo, että varainhoitoasetuksesta poikkeaminen on tarpeen. Kolmannessa tapauksessa ehdotettu poikkeus on riittävästi perusteltu, mutta ehdotuksen sanamuoto ei ilmaise riittävän selkeästi, missä määrin poikkeusta on tarkoitus soveltaa (kohdat **20–27**).
- 14** Komissio arvioi, että rahaston kokonaistulot ovat 632 miljoonaa euroa. Kokonaismenojen arvioidaan olevan 265 miljoonaa euroa. Tämä epäsuhde herättää epäilyjä siitä, onko tarpeellista asettaa maksuosuus 25 prosenttiin tuloista, jotka jäsenvaltiot keräävät CBAM-todistusten myynnistä. Rahaston arvioidut tulojen ja menojen määrät ovat kuitenkin erittäin epävarmoja, erityisesti kun on kyse EU:n päästökauppajärjestelmän päästöoikeuksien tulevasta hinnoittelusta ja CBAM-todistuksia edellyttävän tuonnin määristä. Jäsenvaltioiden on siirrettävä rahastoon ensimmäinen osuus kerätyistä tuloista jo

¹ [Staff Working Document \(2026\) 67](#), accompanying the proposal for a Regulation (EU) of the European Parliament and of the Council establishing the Temporary Decarbonisation Fund.

vuonna 2028, mutta tukimaksu suoritetaan vuonna 2029. Ehdotuksessa ei esitetä, miten komissio hallinnoi kerättyjä tuloja ennen tukimaksujen suorittamista (kohdat 29 ja 30).

15 Vaikka rahasto on täysin uusi, se perustuu jo olemassa oleviin hallintorakenteisiin ja raportointivaatimuksiin, jotka koskevat päästöoikeuksien maksutonta jakamista. Tämän lähestymistavan pitäisi vähentää edunsaajien hallinnollista taakkaa ja rahaston hallinnoinnista aiheutuvia kustannuksia (kohdat 31 ja 32).

16 Tilintarkastustuomioistuin ehdottaa, että ehdotusta muutetaan lainsäädäntöprosessin aikana (ks. *liite I*)

- ehdottamalla ratkaisua käyttämättömiä määrärahoja koskevaan kysymykseen varainhoitoasetuksen säännösten mukaisesti (kohdat 21–23)
- toteamalla nimenomaisesti, että tuki on maksettava takautuvasti (kohdat 26 ja 27)
- harkitsemalla, onko 25 prosentin rahoitusosuus tuloista tarkoituksenmukainen (kohta 29)
- harkitsemalla, että jäsenvaltioilta tehtäisiin rahastoon yksi ainoa maksuosuuksien siirto, joka suoritettaisiin 31. maaliskuuta 2029 (kohta 30).

Erityiset huomautukset

Rahaston tavoitteet

- 17** Perustelujen mukaan rahaston tavoitteena on tarjota taloudellista tukea hiilivuodon riskille alttiiden hiili-intensiivisten alojen toimijoille ja kannustaa vaikuttavalla tavalla päästöjen vähentämiseen. Ehdotus koskee lannoite-, alumiini-, rauta- ja teräsaloja ja erityisesti ehdotuksen liitteessä lueteltuja tuotteita.
- 18** Vähähiilistämistä ja päästöjen vähentämistä koskevien tavoitteiden saavuttamiseksi ehdotuksen 7 artiklassa vahvistetaan tietyt edellytykset, joiden täyttyessä yritykset voivat saada tukea. Ne perustuvat [EU:n päästökauppajärjestelmää koskevaa direktiiviä](#) koskevan delegoidun asetuksen ([asetus \(EU\) 2019/331](#)) 22 a ja 22 b artiklassa vahvistettuihin EU:n päästökauppajärjestelmän päästöoikeuksien maksutonta jakamista koskeviin edellytyksiin, joiden mukaan toiminnanharjoittajien on
- pantava täytäntöön kaikki energiakatselmuksen suositukset, lukuun ottamatta tapauksia, joissa asianomaisten investointien takaisinmaksuaika on yli kolme vuotta
 - toteutettava muita toimenpiteitä, joilla on vastaava vaikutus kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseen, jos suosituksen täytäntöönpanosta aiheutuvat kustannukset ovat suhteettomat
 - esitettävä ilmastoneutraaliussuunnitelma tuotantoprosesseille, joiden päästörasitteet ovat suuret.
- 19** Ehdotuksen 7 artiklassa asetetaan myös joitakin lisäedellytyksiä. Suosituksia ei esimerkiksi tarvitse panna täytäntöön, jos investoinnin takaisinmaksuaika on yli viisi vuotta (toisin kuin EU:n päästökauppajärjestelmässä maksutta jaettavien päästöoikeuksien osalta sovellettava

kolme vuotta) tai jos on annettava oikeudellinen sitoumus tehdä investointeja ilmastonutraaliussuunnitelmassa tarkoitettujen tavoitteiden saavuttamiseksi. Komissio ei ole arvioinut vaikutusta, joka näillä lisäedellytyksillä olisi yritysten tekemiin vähähiilistämisinvestointeihin. Koska rahastosta suoritettavat maksut perustuvat aiempaan tuotantoon, niillä ei myöskään suoraan tueta uusia vähähiilistämisen investointeja vaan tukeminen tapahtuu välillisesti ehdollisuusvaatimusten kautta. **Komission yksiköiden valmisteluasiakirjasta puuttuu arvio rahaston perustamisen seurauksena odotettavissa olevista lisäinvestoinneista vähähiilistämiseen.**

Poikkeaminen varainhoitoasetuksesta

- 20** Komissio pyytää lainsäädäntöehdotuksessa poikkeuksia kolmesta [varainhoitoasetuksen](#) säännöksestä: 12 artiklan 4 kohta, 21 artiklan 5 kohta ja 196 artiklan 3 kohta.

Poikkeus 12 artiklan 4 kohdan c alakohdasta: ylijäämätulojen palauttaminen jäsenvaltioille

- 21** Varainhoitoasetuksen 12 artiklan 4 kohdan c alakohdan mukaan määrärahat, jotka vastaavat ulkoisia käyttötarkoitukseensa sidottuja tuloja, ”on käytettävä kokonaan siihen mennessä, kun ohjelmaan tai toimeen, johon ne on sidottu, liittyvät toimenpiteet on toteutettu, tai ne voidaan siirtää varainhoitovuodelta toiselle ja käyttää ohjelmaa tai toimea jatkavaan ohjelmaan tai toimeen”. Ehdotuksen 3 artiklan 4 kohdassa säädetään kuitenkin seuraavaa: ”Tuloja, jotka jäävät jäljelle sen jälkeen, kun rahoitus on maksettu kokonaisuudessaan lopullisille edunsaajille ja rahaston hallintokustannukset maksettu, ei siirretä ilman eri toimenpiteitä rahaston käyttöön seuraavalle varainhoitovuodelle. Poiketen siitä, mitä asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509 12 artiklan 4 kohdan c alakohdassa säädetään, komissio palauttaa ylijäämätulot jäsenvaltioille suhteessa maksuosuuteen, jonka kukin jäsenvaltio on rahastoon suorittanut.”

- 22** Poikkeaminen [varainhoitoasetuksen](#) 12 artiklan säännöksestä merkitsee poikkeamista varainhoitoasetuksen II osaston säännöksestä, jossa säädetään budjettiperiaatteista, tässä tapauksessa vuotuisperiaatteesta. Tämä on vastoin varainhoitoasetuksen 3 artiklan 1 kohtaa, jossa kielletään poikkeukset budjettiperiaatteita koskevista säännöksistä ja jonka mukaan ”perussäädöksessä olevien säännösten, jotka liittyvät talousarvion toteuttamiseen tuloina tai menoina, on oltava yhdenmukaisia II osastossa esitettyjen budjettiperiaatteiden kanssa”.

- 23** Komissio on käyttänyt vastaavia poikkeuksia aiemminkin (esimerkiksi [asetus \(EU\) 2023/955](#) sosiaalisen ilmaston rahaston perustamisesta, [asetus \(EU\) 2024/792](#) Ukrainan tukivälineen perustamisesta). **Tällaisia poikkeuksia olisi kuitenkin käytettävä vain poikkeuksellisissa**

olosuhteissa, jotta vältetään talousarvion peruseriaatteisiin sovellettavien sääntöjen hajanaisuus ja moitteettomaan varainhoitoon kohdistuvien riskien lisääntyminen (ks. myös varainhoitoasetuksen johdanto-osan 12 kappale). Sen vuoksi **tilintarkastustuomioistuin katsoo, että ehdotuksessa ei pitäisi säätää tällaisesta poikkeuksesta**, koska on olemassa vaihtoehtoja, joita voidaan noudattaa varainhoitoasetuksen 12 artiklan 4 kohdan c alakohdan säännösten puitteissa (määrärahat voidaan siirtää seuraavalle varainhoitovuodelle ja käyttää ohjelmaan tai toimeen, jolla on samankaltainen tavoite).

Poikkeus 21 artiklan 5 kohdasta: tulojen sitominen rahastoon

24 Varainhoitoasetuksen 21 artiklan 5 kohdassa säädetään seuraavaa: ”Perussäädöksessä voidaan säätää, että tulot sidotaan tiettyihin menoihin. Tällaiset tulot ovat sisäisiä käyttötarkoitukseensa sidottuja tuloja, jollei perussäädöksessä toisin säädetä”. Ehdotuksen 3 artiklan 3 kohdassa poiketaan tästä säännöksestä seuraavasti: ”Maksetut määrät ovat käyttötarkoitukseensa sidottuja rahaston tuloja asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509 21 artiklan 5 kohdan mukaisesti. Kyseisestä säännöksestä poiketen maksetut määrät ovat ulkoisia käyttötarkoitukseensa sidottuja tuloja”.

25 CBAM-asetuksessa ei ole lauseketta tulojen sitomisesta rahastoon, koska väliaikaisen vähähiilistämisrahaston tarvetta ei ollut tuolloin ennakoitu. Näin ollen **tilintarkastustuomioistuin katsoo, että lauseke, joka mahdollistaa poikkeamisen varainhoitoasetuksen 21 artiklan 5 kohdasta, on tarpeellinen nyt käsillä olevassa ehdotuksessa.**

Poikkeus 196 artiklan 3 kohdasta: varojen taannehtiva maksaminen

26 Varainhoitoasetuksen VIII osastossa (avustukset) olevassa 196 artiklan 3 kohdassa säädetään seuraavaa: ”Päättäneelle toimelle ei saa myöntää avustusta takautuvasti”. Ehdotuksen 11 artiklan 1 kohta sisältää poikkeuksen kyseisestä artiklasta: ”[--] komissio voi maksaa tukea investointi- ja tuotantotoimintaan myös siinä tapauksessa, että ne on jo saatettu päätökseen”. Tilintarkastustuomioistuin katsoo varainhoitoasetuksen 3 artiklan 2 kohdan mukaisesti, että poikkeus on riittävästi perusteltu ehdotuksen johdanto-osan 8 kappaleessa, koska CBAM-tulot tulevat saataville vasta vuonna 2028.

27 Ehdotuksen 1 artiklan 2 kohdassa kuitenkin säädetään, että rahastosta tuetaan vuosina 2026 ja 2027 tapahtuvaa tavaroiden tuotantoa, kun taas yritykset voivat hakea taloudellista tukea vasta vuonna 2028. Näin ollen kaikki varat maksetaan takautuvasti. **Tilintarkastustuomioistuin katsoo siksi, että vaikka poikkeus on riittävästi perusteltu, ehdotuksen 11 artiklan 1 kohdassa ei ilmoiteta selvästi, missä määrin takautuvia maksuja on suunniteltu käytettävän.**

- 28** Tilintarkastustuomioistuin panee myös merkille, että poikkeuksen oikeudellista pätevyyttä koskevan kysymyksen lisäksi takautuvat maksut muodostavat yleisesti ottaen riskin moitteettomalle varainhoidolle, koska hankintaviranomainen ei pysty vaikuttamaan avustuksella rahoitettaviin toimiin.

Tulojen kerääminen ja varainhoito

- 29** Ehdotuksessa arvioidaan, että rahaston kokonaistulot ovat 632 miljoonaa euroa (308 miljoonaa euroa vuonna 2026 ja 324 miljoonaa euroa vuonna 2027). Rahaston kokonaismenojen arvioidaan olevan 265 miljoonaa euroa. **Tämä epäsuhta herättää epäilyjä siitä, onko tarpeellista asettaa maksuosuus 25 prosenttiin tuloista, jotka jäsenvaltiot keräävät CBAM-todistusten myynnistä (ehdotuksen 3 artiklan 2 kohta).** Molemmat arvioidut määrät ovat kuitenkin erittäin epävarmoja. CBAM-todistusten myynnistä saatavat tulot ovat uusi tulomuoto, eikä tulojen määrästä ole aiempia tietoja. Menojen kohdalla taas ei ole yksityiskohtaisia tietoja tuotteista, jotka voivat tulla tukikelpoisiksi kansallisella tasolla kohonneen hiilivuodon riskin vuoksi (ehdotuksen 6 artiklan 2 kohdan mukaiset vapaaehtoiset tuotteet). Näiden vapaaehtoisten tuotteiden osuus kokonaismenoista on arviolta 75 miljoonaa euroa, mutta niitä on hyvin vaikea ennustaa.
- 30** Ehdotuksen 3 artiklan 3 kohdassa edellytetään, että jäsenvaltiot siirtävät ensimmäisen erän maksuosuuksistaan rahastoon 31. maaliskuuta 2028 mennessä (25 prosenttia vuodelta 2026 kerätyistä tuloista) ja toisen erän 31. maaliskuuta 2029 mennessä (25 prosenttia vuodelta 2027 kerätyistä tuloista). Yritysten hallinnollista taakkaa rajoittaakseen komissio suunnittelee maksavansa tuen yhdellä kertaa vuonna 2029; tämä maksu kattaa molemmat tuotantovuodet. Näin ollen **komissio käyttää yli vuoden ajan vain rajallisesti jäsenvaltioiden vuonna 2028 siirtämiä arviolta 308 miljoonaa euroa.** Ehdotuksessa ei ole säännöksiä siitä, miten komission olisi hallinnoitava näitä varoja.

Rahaston hallinto

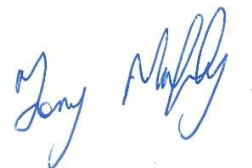
- 31** Vaikka ehdotuksessa kaavaillaan täysin uutta rahastoa, rahaston tuen hakumenettelyt (joista säädetään ehdotuksen 8 artiklan 1 kohdassa) perustuvat nykyisiin hallintorakenteisiin ja raportointivaatimuksiin, jotka koskevat päästökauppajärjestelmän päästöoikeuksien maksutonta jakamista sekä jäsenvaltioiden että komission tasolla, siten kuin niistä säädetään päästöoikeuksien maksutonta jakamista koskevissa delegoiduissa

asetuksissa² ja täytäntöönpanoasetuksissa³. Edunsaajien ei näin ollen tarvitse käyttää uusia kanavia rahoitustuen hakumenettelyssä, ja myös hallintokustannusten kasvu on vähäistä.

- 32** Maksutta jaettavat päästöoikeudet määritetään laitosten tai laitosten osien tasolla. Rahastosta saatavilla olevan tuen määrä perustuu kuitenkin yksittäisten tavaroiden tuotantoon näissä laitoksissa. Joissakin tapauksissa, erityisesti kun on kyse pienyrityksistä, käytettävissä olevat tuotantotiedot eivät ole vielä riittävän yksityiskohtaisia, jotta rahastosta myönnettävän tuen tarkka määrä voitaisiin laskea. Tilintarkastustuomioistuin panee merkille, että komission olisi hyödynnettävä ehdotuksen 8 artiklan 3 kohdan säännöksiä ja vaadittava tarkempien tietojen sisällyttämistä tuotantotietoja koskevaan raporttiin.

Tilintarkastustuomioistuimen I jaosto on tilintarkastustuomioistuimen jäsenen Joëlle Elvingerin johdolla hyväksynyt tämän lausunnon Luxemburgissa 25. maaliskuuta 2026 pitämässään kokouksessa.

Tilintarkastustuomioistuimen puolesta

Tony Murphy
presidentti

² Komission delegoitu asetukset (EU) 2019/331 (3 artikla).

³ Komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2019/1842 (3 artikla).

Liitteet

Liite I – Ehdotetut muutokset kommentteineen

Taulukko 1 | Ehdotetut muutokset kommentteineen

Ehdotuksen sisältö	Ehdotettu muutos	Kommentit
<p>3 artiklan 2 kohta</p> <p>Maksusuudet vastaavat 25:tä prosenttia tuloista, jotka kukin jäsenvaltio on kerännyt vuosille 2026 ja 2027 ilmoitettuihin tuotesidonnaisiin päästöihin liittyvien CBAM-todistusten myynnistä asetuksen (EU) 2023/956 20 artiklan mukaisesti.</p>	<p>Ei ehdotusta sanamuodoksi.</p>	<p>Komission olisi sovittava jäsenvaltioilta pyydetty maksusuudet vastaamaan paremmin rahaston odotettuja menoja.</p>
<p>3 artiklan 3 kohta</p> <p>Jäsenvaltioiden on siirrettävä rahastoon rahamäärä, joka vastaa tämän artiklan 2 kohdassa tarkoitettua määrää vuodelta 2026 viimeistään 31 päivänä maaliskuuta 2028 ja vuodelta 2027 viimeistään 31 päivänä maaliskuuta 2029.</p>	<p>Jäsenvaltioiden on siirrettävä rahastoon rahamäärä, joka vastaa tämän artiklan 2 kohdassa tarkoitettua määrää, vuodelta 2026 viimeistään 31 päivänä maaliskuuta 2028 ja vuodelta 2027 viimeistään 31 päivänä maaliskuuta 2029.</p>	<p>Ehdotetulla muutoksella vältetään se, että määrät jäisivät komissiolta käyttämättä yli vuoden ajaksi.</p>

<p>3 artiklan 4 kohta</p> <p>Tuloja, jotka jäävät jäljelle sen jälkeen, kun rahoitus on maksettu kokonaisuudessaan lopullisille edunsaajille ja rahaston hallintokustannukset maksettu, ei siirretä ilman eri toimenpiteitä rahaston käyttöön seuraavalle varainhoitovuodelle. Poiketen siitä, mitä asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509 12 artiklan 4 kohdan c alakohdassa säädetään, komissio palauttaa ylijäämätulot jäsenvaltioille suhteessa maksuosuuteen, jonka kukin jäsenvaltio on rahastoon suorittanut.</p>	<p>Ei ehdotusta sanamuodoksi.</p>	<p>Komission olisi harkittava varainhoitoasetuksen 12 artiklan 4 kohdan c alakohdassa säädettyjen vaihtoehtojen käyttöä, jotta poikkeusta ei tarvittaisi.</p>
<p>11 artiklan 1 kohta</p> <p>Poiketen siitä, mitä asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509 196 artiklan 3 kohdassa säädetään, komissio voi maksaa tukea investointi- ja tuotantotoimintaan myös siinä tapauksessa, että ne on jo saatettu päätökseen.</p>	<p>Poiketen siitä, mitä asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509 196 artiklan 3 kohdassa säädetään, komission tuki maksetaan voi maksaa tukea investointi- ja jo päätökseen saatettuun tuotantotoimintaan myös siinä tapauksessa, että ne on jo saatettu päätökseen.</p>	<p>Ehdotetulla muutoksella täsmennetään, että kaikki tuki maksetaan takautuvasti.</p>

Lyhenteet

Lyhenne	Määritelmä/selitys
CBAM	Hiilirajamekanismi
SEUT	Sopimus Euroopan unionin toiminnasta

TEKIJÄNOIKEUDET

© Euroopan unioni, 2026

Datan ja asiakirjojen uudelleenkäyttöä koskevat Euroopan tilintarkastustuomioistuimen periaatteet vahvistetaan avoimen datan politiikkaa ja asiakirjojen uudelleenkäyttämistä koskevassa [Euroopan tilintarkastustuomioistuimen päätöksessä 6-2019](#).

Ellei toisin ilmoiteta (esimerkiksi yksittäisissä tekijänoikeusilmoituksissa), Euroopan tilintarkastustuomioistuimen sisältöihin, jotka EU omistaa, myönnetään käyttöoikeudet [Creative Commons Attribution 4.0 International \(CC BY 4.0\) licence](#) -käyttöoikeuden nojalla. Tämä merkitsee, että uudelleenkäyttö on yleensä sallittua, jos sisällön tuottaja mainitaan asianmukaisesti ja sisältöön tehdyistä muutoksista ilmoitetaan. Euroopan tilintarkastustuomioistuimelle kuuluvan sisällön uudelleenkäyttäjä ei saa vääristää asiakirjojen alkuperäistä merkitystä tai sanomaa. Euroopan tilintarkastustuomioistuin ei vastaa mistään seurauksista, jotka johtuvat uudelleenkäytöstä.

Uudelleenkäyttäjän on hankittava tarvittavat lisäoikeudet, jos tietyssä sisällössä (esimerkiksi Euroopan tilintarkastustuomioistuimen henkilöstöstä otetuissa valokuvissa) esitetään tunnistettavissa olevia henkilöitä tai jos sisällössä on mukana kolmansien tahojen töitä.

Jos tällainen lisäoikeus saadaan, se kumoaa ja korvaa yllä mainitun yleisen käyttöoikeuden. Lisäoikeutta koskevassa luvassa on selvästi ilmoitettava käyttöoikeuden rajoitukset.

Jos sisällöt eivät ole EU:n omaisuutta, voi olla, että lupa niiden käyttöön tai jäljentämiseen on pyydettävä suoraan asianomaisilta tekijänoikeuksien haltijoilta.

Kansisivun kuva – © Mulderphoto – stock.adobe.com.

Tietokoneohjelmistot tai asiakirjat, joihin kohdistuu teollisoikeuksia, kuten patenteja, tavaramerkkejä, rekisteröityjä malleja, logoja ja nimiä, eivät kuulu Euroopan tilintarkastustuomioistuimen uudelleenkäyttöperiaatteiden piiriin.

EU:n toimielinten verkkosivuilla (joiden verkkotunnuksen loppuosa on europa.eu) on linkkejä ulkopuolisille Internet-sivustoille. Koska Euroopan tilintarkastustuomioistuin ei vastaa näistä sivustoista, on suositeltavaa, että tutustutte niiden tietosuoja- ja tekijänoikeusperiaatteisiin.

Tilintarkastustuomioistuimen logon käyttö

Euroopan tilintarkastustuomioistuimen logoa ei saa käyttää ilman tilintarkastustuomioistuimen ennakkosuostumusta.

HTML	ISBN 978-92-849-7527-3	ISSN 2812-2836	doi:10.2865/1252823	QJ-01-26-022-FI-Q
PDF	ISBN 978-92-849-7528-0	ISSN 2812-2836	doi:10.2865/5317226	QJ-01-26-022-FI-N

LAINAUKSET

Euroopan tilintarkastustuomioistuimen [lausunto 13/2026](#) ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi väliaikaisen vähähiilistämisrahaston perustamisesta, COM (2025) 990 final, Euroopan unionin julkaisutoimisto, 2026.

Tämä lausunto on annettu Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 322 artiklan 1 kohdan nojalla, jossa säädetään Euroopan tilintarkastustuomioistuimen kuulemisesta ennen EU:n varainhoitosääntöjä koskevien säädösten antamista.

Lausunnon tarkoituksena on esittää huomautuksia ehdotetun väliaikaisen vähähiilistämisrahaston rakenteesta, hallinnosta ja rahoitussäännöksistä. Sen tarkoituksena on auttaa varmistamaan, että tulevilla rahastolla edistetään moitteetonta varainhoitoa ja EU:n ilmasto- ja teollisuuspolitiikkojen tavoitteiden saavuttamista.

**EUROOPAN
TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIN**
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxembourg
LUXEMBURG

Puh. +352 4398-1

Tiedustelut: eca.europa.eu/fi/contact
Verkkosivut: eca.europa.eu
Sosiaalinen media: @EUauditors

EUROOPAN
TILINTARKASTUS-
TUOMIOISTUIN

Euroopan unionin
julkaisutoimisto